Program wychowawczo-profilaktyczny
Szkoły Podstawowej im Józefa Marka
w Tymbarku
rok szkolny 2019/2020

Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej - art. 72
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Konwencja o Prawach Dziecka - art. 3, art. 19, art. 33.
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59) oraz Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r., poz. 356).Rozporządzenie MENiS z dnia 26.02.2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458).
6. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.
7. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.
9. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV.
10. Ustawa z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. z 12.11.1982 r./ z późniejszymi zmianami.
11. Ustawa z dnia 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego /Dz. U. z 20.10.1994r. / z późniejszymi zmianami
12. Ustawa z dnia 09.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych /Dz. U. z 30.01.1996 r. / z późniejszymi zmianami.
13. Ustawa z dnia 24.04.1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. Nr 75/1997/ późniejszymi zmianami.

I. Wstęp

Wychowanie to proces wspomagania dziecka w rozwoju ukierunkowanym na osiągniecie pełnej dojrzałości:

a. fizycznej (zdrowy, sprawny)
b. psychicznej (odpowiedzialny, zadowolony)
c. społecznej (ojczyzna, naród, Kościół, patriotyzm, niepodległość, praworządność, tradycja narodowa, prawa człowieka, godność człowieka, wolność, pokój, tolerancja, sprawiedliwość, równość społeczna, zabezpieczenie społeczne, demokracja, solidarność)
d. duchowej (jego życie ma sens, wartości).

Proces wychowania szkolnego powinien mieć holistyczny charakter i obejmować wszystkie warstwy życia i funkcjonowania człowieka , wszystkie płaszczyzny życia szkoły, w których „rozgrywa się" treść i jakość wychowania.

Program wychowawczo-profilaktyczny umożliwia włączanie się nauczycieli, uczniów i rodziców w jego realizację.

W ramach działań wychowawczo-profilaktycznych szkoła ma na celu:

1) kształtowanie osobowości ucznia
2) wspieranie rozwoju intelektualnego, emocjonalnego, zdrowotnego i społecznego
3) rozbudzanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej
4) integrację wychowania i kształcenia
5) zachowanie proporcji między wiedzą a umiejętnościami i wychowaniem
6) ochronę ucznia przed podejmowaniem zachowań ryzykownych
7) ochronę ucznia przed negatywnymi społecznymi, etycznymi i prawnymi konsekwencjami rozwoju technologii informacyjnej
8) kształtowanie odpowiednich postaw nauczycieli pełniących funkcje: modelową, dydaktyczną, instruktażową oraz wychowawczą wobec ucznia
9) tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole.
10) -ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole.
11) wzmacnianie poczucia własnej wartości.
12) nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych.
13) wzbudzenie w uczniach poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie.
14) wskazywanie na szkodliwość używek oraz ukazywanie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia.
15) propagowanie zdrowego stylu życia.
16) wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.
17) budowanie więzi ze szkołą i rodziną.

II. Cele wychowawczo-profilaktyczne

1. Szanując prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami, szkoła pragnie pełnić funkcję wspierającą i uzupełniającą rodzicielski trud. Powodzenie działań wychowawczych jest uzależnione od ich akceptacji przez rodziców oraz współpracy z nauczycielami.

2. Celem działalności wychowawczo-profilaktycznej szkoły jest przygotowanie uczniów do życia we współczesnym społeczeństwie, zapewnienie im możliwości pełnego rozwoju intelektualnego, fizycznego, emocjonalnego i społecznego w warunkach poszanowania godności osobistej, światopoglądu i wyznania, oraz przygotowanie do dalszego kształcenia.

3. Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród wychowanków i ich rodziców w celu przeciwdziałania narkomanii i pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

4. Szkoła chce traktować każdego ucznia indywidualnie i zapewnić mu warunki do pełnego, wszechstronnego rozwoju, ucząc szacunku do dziedzictwa regionalnego, krajowego, przy jednoczesnym otwarciu na kulturę Europy i świata. Uczeń naszej szkoły przygotowany do samodzielnego działania będzie dążył do własnego rozwoju, będzie otwarty na problemy innych ludzi, będzie postępował zgodnie z zasadami tolerancji, uczciwości, demokracji i ogólnie przyjętą hierarchią wartości. W procesie wychowania młodego człowieka solidarnie i odpowiedzialnie współdziałają uczniowie, wychowawcy, nauczyciele, pracownicy szkoły, rodzice oraz środowisko lokalne, tworząc przyjazną atmosferę. Praca wychowawczo-profilaktyczna szkoły polega więc na prowadzeniu działań ukierunkowanych na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:
   1) **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
   2) **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
   3) **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
   4) **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.
5. Szkoła dostarcza na bieżąco aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji odurzających.
6. Szkoła udostępnia informacje o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i ich rodziców w przypadku używania środków i substancji, przekazuje informacje o konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
7. Szkoła informuje uczniów oraz ich rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli oraz o obowiązku współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią i alkoholizmem.
8. Dążymy do tego, aby uczeń kończący szkołę podstawową:
   1) rozumiał potrzebę bycia asertywnym,
   2) był tolerancyjny,
   3) potrafił pracować w zespole,
   4) umiał właściwie oceniać własne możliwości,
   5) był odpowiedzialny, samokrytyczny
   6) potrafił rozwijać własne zainteresowania i uzdolnienia,
   7) był przygotowany do życia we współczesnym społeczeństwie,
   8) znał zasady uczestnictwa w życiu publicznym,
   9) cenił kulturę języka i właściwie jej przestrzegał.
   10) właściwie reagował na negatywne zjawiska i przejawy zła
   11) dbał o zdrowy styl życia i aktywnie spędzał wolny czas,

12) rozumiał znaczenie patriotyzmu i miłości do Ojczyzny, miał poczucie tożsamości narodowej
13) promował zdrowy styl życia
14) znał zagrożenia związane z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych
15) był świadomy odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego
16) dostrzegał dziedzictwo kulturowe i historyczne regionu i kraju

III. Zadania szkoły

1) kształtowanie pozytywnych personalnych, interpersonalnych i społecznych postaw uczniów;
2) rozbudzanie tożsamości narodowej, kulturowej i regionalnej;
3) kształtowanie poczucia bezpieczeństwa i stylów bezpiecznego zachowania się;
4) pomaganie uczniom w efektywnym wykorzystaniu ich potencjału umysłowego;
5) propagowanie zdrowego i higienicznego trybu życia;
6) prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień;
7) realizowanie zajęć z zakresu świadomego wyboru zawodu;
8) organizowanie pomocy materialnej dla uczniów rodzin uboższych;
9) zachęcanie rodziców do współuczestnictwa w życiu szkoły;
10) podejmowanie działań mających na celu podniesienie autorytetu rodziny;

IV. Zadania nauczyciela-wychowawcy klasy

Do zadań wychowawcy klasy należy:

1) współpraca z rodzicami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
2) wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
3) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole;
4) budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli,
5) wspieranie działalności woluntarystycznej;
6) realizacja programu zajęć wychowawczo-profilaktycznych;
7) zapewnienie uczniom i rodzicom wszechstronnej informacji na temat wymagań stawianych przez szkołę;
8) wspomaganie zespołu uczniowskiego szczególnie poprzez rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych, umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
9) bieżące rozwiązywanie problemów wychowawczych, w tym także wspomaganie uczniów mających trudności szkolne;
10) doskonalenie kompetencji w zakresie profilaktyki używania środków i substancji odurzających i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego;
11) szkolenie w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających i uzależnienia od nich;

12) Pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych- uruchomienie akcji informacyjnej mającej na celu uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły;
13) Podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów- godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (kino, teatr, itp.);
14) Współpraca z rodziną- inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców, wywiadówki profilaktyczne;
15) Realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu, rozwijania umiejętności interpersonalnych;
16) Wprowadzanie zajęć redukujących napięcie, relaksacyjnych, zajęć śródlekcyjnych;
17) Organizacja koleżeńskiej pomocy w nauce;
18) Kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości estetykę klasy, szkoły i toczenia.,
19) Systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci,
20) Pomoc w poznawaniu samego siebie i kształtowaniu pożądanego systemu wartości,

Wychowawca realizuje swe zadania przez:

1) poznanie i zdiagnozowanie warunków życia i nauki wychowanków oraz poinformowanie pedagoga i nauczycieli uczących o trudnych przypadkach,
2) realizacje przewidzianych programem godzin do dyspozycji wychowawcy,
3) nadzorowanie funkcjonowania klasy i jej wywiązywania sie ze zobowiązań wobec szkoły,
4) rozwiązywanie bieżących problemów dydaktyczno-wychowawczych poprzez:
   a) kontakt z rodzicami uczniów,
   b) konsultacje z pedagogiem, psychologiem,
   c) organizowanie zebrań klasowych rodziców,
   d) prowadzenie dokumentacji pracy klasy,
   e) ustalanie kalendarza wycieczek i imprez klasowych,
   f) przekazywanie wszelkiego rodzaju bieżących ogłoszeń i informacji,
   g) ścisły kontakt z nauczycielami uczącymi w danej klasie, kontrola przebiegu i organizacji pracy uczniów.

V. Zadania wszystkich nauczycieli

1. Ścisła współpraca z pedagogiem, wychowawcą i rodzicami, udzielanie pomocy uczniom i rodzicom w rozwiązywaniu różnych problemów.
2. Zwracanie szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: ubikacje, schody, teren przyszkolny.
3. Informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły.
4. Obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, wulgarne słownictwo, palenie papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia.

5. Wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji.
6. Dawanie przykładów sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
7. Wyrabianie nawyków rzetelnej, uczciwej i planowej pracy oraz wytrzymałości w dążeniu do celów.
8. Budzenie szacunku dla dorobku pokoleń, osiągnięć różnych ludów i pracy człowieka.
9. Kształtowanie postaw poszanowania dobra wspólnego społeczności lokalnych i szkoły.
10. Uświadomienie potrzeby przyjaźni i dobra stosunków pomiędzy poszczególnymi ludźmi jak i organizacjami państwowymi.
11. Rozwijanie postaw patriotyzmu i przekonania o konieczności sumiennej pracy każdego obywatela RP (w tym i ucznia).
12. Rozwijanie prawidłowych więzi między rodzicami i dziećmi.
13. Przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego macierzyństwa i ojcostwa w przyszłości.
14. Umacnianie przekonania, że przemoc i agresja nie mogą być sposobem rozwiązywania sporów i nieporozumień między ludźmi XXI wieku.
15. Wspomaganie uczniów w rozpoznawaniu i rozwijaniu własnych zainteresowań.
16. Ukazywanie, że zdobycze cywilizacyjne źle wykorzystywane mogą niszczyć zdrowie i życie,
17. Uwrażliwienie na szkodliwość palenia papierosów, picia alkoholu i zażywania narkotyków.
18. Poznawanie zdrowego stylu życia i podkreślanie jego zalet.
19. Pomoc w rozsądnym korzystaniu ze środków masowego przekazu i przeciwdziałanie uzależnieniom od telewizji czy komputera.
20. Przestrzeganie zasad bhp podczas doświadczeń fizycznych i chemicznych.
21. Kształtowanie umiejętności argumentacji.
22. Edukacja dzieci, rodziców i nauczycieli w zakresie zasad bezpiecznego posługiwania się siecią internetową:
    a) dostarczenie uczniom, rodzicom rzetelnej wiedzy o zagrożeniach korzystania z internetu, ich przyczynach i skutkach,
    b) kształtowanie prawdziwych przekonań m.in. o Internecie, obalanie stereotypów,
    c) uwrażliwienie opinii społecznej na problem pedofilii w Internecie,
    d) promocja bezpiecznych, certyfikowanych stron i serwisów internetowych,
    e) uczenie krytycznego stosunku do mediów,
23. Pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów osobistych, szkolnych, rodzinnych i środowiskowych, wzmacnianie poczucia własnej wartości oraz sprawiedliwości.
24. Ukazanie uczniom perspektywy spełniania się, drogi do satysfakcji osobistych – promowanie zdrowego stylu życia bez przemocy.
25. Rozwijanie różnych form aktywności fizycznej uczniów,
26. Utrwalanie przekonań o pozytywnych efektach zdrowotnych nawyków życia,
27. Poznawanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego.
28. Rozwijanie uczuć estetycznych.
29. Ukazywanie sztuki jako jednej z form samorealizacji i środka niewerbalnego komunikowania się.
30. Organizowanie zawodów sportowych oraz konkursów plastycznych i muzycznych w celu pozytywnego zademonstrowania swojej zręczności i sprawności fizycznej.
31. Kształtowanie umiejętności wybierania wartościowych rozrywek.

VI. Zadania pedagoga szkolnego

Do zadań pedagoga należy:

1) prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki;
2) diagnozowanie sytuacji wychowawczych w przedszkolu, szkole lub placówce w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo w życiu szkoły;
3) udzielanie uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
4) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
5) minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym;
6) inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych;
7) pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
8) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:
   a) rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
   b) udzielaniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Zadania, o których mowa są realizowane we współpracy z:

1) rodzicami,
2) nauczycielami,
3) poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi,
4) innymi szkołami,
5) podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

VII .Zasady współpracy z rodzicami

Rodzice mają prawo:

1) do pełnej znajomości programów nauczania, ich realizacji, wymagań nauczycieli, kryteriów oceniania i trybu odwoławczego,
2) do znajomości kryteriów oceniania zachowania,
3) do uzyskania informacji o bieżących i okresowych wynikach w szkole swojego dziecka,
4) być powiadomionym na piśmie o przewidywanych ocenach rocznych zgodnie ze Statutem Szkoły,

5) do fachowej porady pedagogicznej dotyczącej dziecka,
6) do dyskrecji w sprawach dotyczących dziecka.

Rodzice mają obowiązek:

1) uczestniczyć w zebraniach organizowanych przez wychowawcę,
2) utrzymywania stałego kontaktu z wychowawcą i pedagogiem w przypadku problemów wychowawczych i sytuacji życiowych mających wpływ na funkcjonowanie ucznia w szkole,
3) dbać o odpowiedni strój i wygląd dziecka, zgodny z regulaminem szkolnym,
4) ponosić odpowiedzialność materialna za szkody, zniszczenia i kradzieże dokonane przez ich dzieci,
5) dbać o właściwą kulturę osobistą swoich dzieci, pilnować aby nie używały alkoholu, nie paliły papierosów oraz sumiennie realizowały obowiązek szkolny,
6) utrzymywać regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby pedagogiem szkolnym bądź Dyrektorem w celu zapobiegania wyżej wymienionym zachowaniom.

VIII. Przewidywane efekty

Uczeń Szkoły Podstawowej im. Józefa Marka w Tymbarku:

1) swobodnie operuje własną wiedzą:
   a) zna i rozumie znaczenie różnych pojęć,
   b) tworzy obraz świata oparty na faktach naukowych,
   c) dąży do poszukiwania prawdy,
   d) traktuje wiedzę w sposób integralny,
   e) stosuje różne formy komunikowania się,
   f) świadomie planuje swoją pracę;
2) jest świadomy możliwości, jakie proponuje mu szkoła w zakresie zdobywania wiedzy:
   a) poprawnie korzysta z różnych źródeł wiedzy,
   b) wykorzystuje różne sposoby zdobywania wiedzy;
3) świadomie tworzy swój własny system wartości oparty na obowiązujących normach etycznych, w którym zdrowie należy do jednej z ważniejszych wartości w życiu:
   a) ma potrzebę ciągłego bogacenia swoich doświadczeń,
   b) rozumie znaczenie wszechstronnego rozwoju dla człowieka,
   c) planuje i organizuje swoją pracę,
   d) czuje się odpowiedzialny za swój rozwój;
4) aktywnie uczestniczy w życiu społecznym klasy, szkoły, środowiska:
   a) skutecznie porozumiewa np. w różnych sytuacjach,
   b) prezentuje własny punkt widzenia,
   c) bierze pod uwagę poglądy innych ludzi,
   d) efektywnie współdziała w zespole, potrafi budować więzi międzyludzkie;
5) rozwija w sobie postawę dialogu:
   a) potrafi nawiązywać właściwe kontakty interpersonalne,
   b) zna mechanizmy działania środowisk społecznych i poprawnie je wartościuje,

c) podejmuje różne role społeczne przygotowujące do pełnienia funkcji społecznych,
d) szanuje wartości rodzinne, moralne i społeczne,
e) jest tolerancyjny, akceptuje i broni odmienności społeczne, narodowościowe, etniczne, wyznaniowe, ideologiczne;

6) zna wartości humanistyczne:
a) jest aktywny i kreatywny,
b) wie, że rozwój osobowości musi być oparty na samopoznaniu, samoakceptacji, samozadowoleniu i musi dotyczyć płaszczyzny intelektualnej, psychicznej i społecznej oraz zdrowotnej;

7) zna różnice jakimi charakteryzują się jego środowiska:
a) uczeń potrafi wybierać sobie środowiska, które będą stymulowały jego rozwój i wspierały go w poznawaniu świata,
b) wie do kogo w szkole i poza nią może zwrócić np. o pomoc,
c) zna Konwencję Praw Dziecka,
d) potrafi się bronić przed destruktywnym wpływem środowisk patologicznych;

8) dobiera właściwe środki wspomagające rozwój fizyczny:
a) podejmuje samodzielnie przemyślane działania służące zdrowiu, prawidłowemu rozwojowi, aktywności ruchowej co ma sprzyjać powodzeniu działań profilaktycznych szkoły,
b) dostrzega konieczność zdrowego stylu życia,
c) jest czujny wobec zagrożeń zdrowia fizycznego, psychicznego i duchowego,
d) zna placówki wspierające zdrowie;

9) uczeń szuka swojego miejsca w kulturze europejskiej:
a) poznaje wielości i różnorodności świata,
b) zapoznaje np. z dziełami wielkich twórców europejskich (np. malarstwo, muzyka, przedstawienia teatralne),
c) ma świadomość zmienności życia ludzkiego,
d) posiada wrażliwość na wartości ponadczasowe wobec postępu cywilizacyjnego i technicznego,
e) ma poczucie własnej tożsamości narodowej opartej na wartościach narodowych i religijnych.

IX. Odpowiedzialni za realizację programu

1.Dyrektor szkoły.
2.Pedagog szkolny.
3.Wychowawcy i nauczyciele.
4.Rodzice.
5.Uczniowie.
6. Pracownicy szkoły.

X. Szczegółowe zadania wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach I-III

OBSZAR	ZADANIA
Klasy I -III	
Zdrowie – edukacja zdrowotna	• Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia, • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej, • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym, • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku, • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego, • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki, • kształtowanie postaw proekologicznych, świadomego postępowania i odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	• Kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych, • rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń, • kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł, • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej, • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi, • zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju, • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów, • kształtowanie postaw asertywnych, • motywowanie uczniów do właściwego postępowania reagowania na przejawy agresywnych zachowań, • inspirowanie uczniów do samodzielnego rozwiązywania problemów, wykonywania projektów, prac itp. • budowanie owocnej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań profilaktycznych i wychowawczych.
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	• Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiadania się, • kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła, • kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji,

	określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność, • kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci, • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji, • inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; • przygotowanie do radzenie sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów, • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań, • wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; • kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji, • kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania, • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw, • podejmowanie działań rozbudzających zamiłowanie do czytania oraz działań sprzyjających zwiększeniu aktywności czytelniczej, • zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia stosownie do jego potrzeb i możliwości (rozmowy z uczniami, współpraca z rodzicami w celu rozwijania potencjału ucznia, współpraca z instytucjami wspierającymi rozwój dziecka), • stwarzanie możliwości do eksponowania swojej wiedzy, zdolności, umiejętności i zainteresowań.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	• Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych, • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediów, • przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach, • przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym, • kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy, • wpajanie zasad bezpiecznego zachowania się w szkole, na placu szkolnym, w domu i w drodze do szkoły.

XI. Szczegółowe zadania wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach IV-VIII

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie – edukacja zdrowotna	Radzenie sobie ze stresem i sytuacjami trudnymi. Dbanie o higienę psychiczną. Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia. Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. Realizacja programu „Bieg po zdrowie". Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. Angażowanie uczniów w działania na rzecz poprawy jakości środowiska, rozwijanie proekologicznych nawyków i zachowań.	Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości. Angażowanie uczniów w działania na rzecz poprawy jakości środowiska, rozwijanie proekologicznych nawyków i zachowań. Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. Realizacja programu „Znajdź właściwe rozwiązanie".	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Rozbudzanie zainteresowań uczniów kwestiami związanymi z ochroną środowiska w tym ochroną powietrza, gospodarką niskoemisyjną zmianami klimatu, zanieczyszczeniem Środowiska tworzywami sztucznymi.	Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania, decyzje. Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania. Budowanie postaw proekologicznych świadomego postępowania i odpowiedzialności za stan środowiska.	Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. Przekazanie wiedzy o czynnikach podnoszących ryzyko zachorowania na czerniaka – realizacja programu polecanego przez Sanepid „Znamię! Znam je". Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania cechujące się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. Rozwijanie świadomości Dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne. Budowanie postaw proekologicznych świadomego postępowania i odpowiedzialności za stan środowiska.

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania. Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób. Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej. Przygotowanie do życia w grupie i społeczeństwie. Budowanie owocnej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań profilaktycznych, wychowawczych.	Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji. Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota). Wdrażanie uczniów do radzenia sobie z problemami i pokojowym rozwiązywaniem konfliktów. Wskazywanie uczniom roli osób znaczących i autorytetów. Budowanie owocnej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań profilaktycznych, wychowawczych Kształtowanie otwartości na nową wiedzę, doświadczenia innych ludzi, ich sposoby rozwiązywania problemów.	Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. Rozwijanie samorządności . Budowanie owocnej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań profilaktycznych, wychowawczych .	Kształtowanie umiejętności interpersonalnych. Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności. Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych. Budowanie owocnej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań profilaktycznych, wychowawczych.	Rozwijanie umiejętności dyskusji i negocjacji jako sposobu rozwiązywania problemów. Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego. Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa. Budowanie owocnej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań profilaktycznych, wychowawczych .

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Kultura – wartości, normy i wzory zachowań	Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka. Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania. Kształtowanie pozytywnego stosunku do konieczności uczenia się. Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze. Wspomaganie rozwoju każdego ucznia stosownie do jego potrzeb i możliwości (rozmowy z uczniami, współpraca z rodzicami w celu rozwijania potencjału ucznia, współpraca z instytucjami wspierającymi rozwój dziecka).	Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów. Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji. Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. Wspomaganie rozwoju każdego ucznia stosownie do jego potrzeb i możliwości (rozmowy z uczniami, współpraca z rodzicami w celu rozwijania potencjału ucznia, współpraca z instytucjami wspierającymi rozwój dziecka).	Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w różnych sytuacjach. Wdrażanie do dokonywania wyborów (wpływ rówieśników, media). Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. Wspomaganie rozwoju każdego ucznia stosownie do jego potrzeb i możliwości (rozmowy z uczniami, współpraca z rodzicami w celu rozwijania potencjału ucznia, współpraca z instytucjami wspierającymi rozwój dziecka).	Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. Umacnianie więzi ze społecznością lokalną. Wspomaganie rozwoju każdego ucznia stosownie do jego potrzeb i możliwości (rozmowy z uczniami, współpraca z rodzicami w celu rozwijania potencjału ucznia, współpraca z instytucjami wspierającymi rozwój dziecka).	Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności. Wspomaganie rozwoju każdego ucznia stosownie do jego potrzeb i możliwości (rozmowy z uczniami, współpraca z rodzicami w celu rozwijania potencjału ucznia, współpraca z instytucjami wspierającymi rozwój dziecka).

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Bezpieczeństwo profilaktyka zachowań ryzykownych, problemowych	Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych . Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi. Wpajanie zasad bezpiecznego zachowania się w szkole, na placu szkolnym, w domu i w domu i w drodze do szkoły. Promowanie, kształtowanie oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w szkole - kontynuacja realizacji projektu Zintegrowana Polityka Bezpieczeństwa.	Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu. Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu. Wpajanie zasad bezpiecznego zachowania się w szkole, na placu szkolnym, w domu i w drodze do szkoły. Promowanie, kształtowanie oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w szkole - kontynuacja realizacji projektu Zintegrowana Polityka Bezpieczeństwa.	Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz zachowaniami agresywnymi. Kształtowanie umiejętności wykorzystywania posiadanych informacji w sytuacjach kryzysowych. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. Wpajanie zasad bezpiecznego zachowania się w szkole, na placu szkolnym, w domu i w drodze do szkoły. Promowanie, kształtowanie oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w szkole - kontynuacja realizacji projektu Zintegrowana Polityka Bezpieczeństwa.	Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy innym. Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie. Wpajanie zasad bezpiecznego zachowania się w szkole, na placu szkolnym, w domu i w domu i w drodze do szkoły. Promowanie, kształtowanie oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w szkole - kontynuacja realizacji projektu Zintegrowana Polityka Bezpieczeństwa.	Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów. Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych określanie alternatywnych rozwiązań problemu. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. Wpajanie zasad bezpiecznego zachowania się w szkole, na placu szkolnym, w domu i w domu i w drodze do szkoły. Promowanie, kształtowanie oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w szkole - kontynuacja realizacji projektu Zintegrowana Polityka Bezpieczeństwa.

XII. Partnerzy w realizacji programu

Realizując Program Wychowczo-Profilaktyczny Szkoła Podstawowa w Tymbarku będzie utrzymywała stały kontakt oraz korzystała z pomocy instytucji działających na terenie gminy oraz powiatu. Do instytucji tych zaliczyć należy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej:
   - pomoc w ramach dożywiania dzieci z rodzin potrzebujących,
   - zasięganie opinii na temat warunków bytowych uczniów z rodzin najuboższych.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
   - pomoc w finansowaniu warsztatów i wyjazdów profilaktycznych
   - pomoc w organizacji imprez szkolnych i środowiskowych o charakterze profilaktycznym,
   - współpraca przy organizacji dokształcania nauczycieli
3 Komisja Interdyscyplinarna ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie:
   - wnioski o interwencje u rodzin, w których stosuje się przemoc w stosunku do nieletnich.
4. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Limanowej
   - poradnictwo i orzecznictwo psychologiczno- pedagogiczne.
5. Mobilne Centrum Informacji Zawodowej
   - poradnictwo zawodowe.
3. Parafia Rzymsko- Katolicka w Tymbarku:
   - pomoc w organizacji czasu wolnego dla młodzieży,
   - działalność KSM w Tymbarku.

XIII. Metody i sposoby działania

1.Wychowawcy są zobowiązani do:
   - opracowanie tematyki spotkań wywiadowczych wynikającej z planu pracy szkoły, programu profilaktyczno – wychowawczego,
   - opracowania tematyki godzin wychowawczych oraz zajęć Edukacji wczesnoszkolnej uwzględniającej zadania oraz efekty, które z nich wynikają.
2. Indywidualne rozmowy z uczniami, ich rodzicami i opiekunami.
3. Pomoc pedagoga szkolnego w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych i opiekuńczych.
4. Organizowanie wycieczek szkolnych tak, aby uczeń w cyklu 1 -3, 4 -8 był w kinie, muzeum, teatrze, poznał najbliższą okolicę, jej zabytki, ciekawostki.
5. Organizowanie imprez (zajęć, konkursów, zawodów) i uroczystości szkolnych, spotkań z ciekawymi ludźmi.
6. Podtrzymywanie tradycji szkoły poprzez organizowanie imprez i uroczystości:
   - Święto Szkoły,
   - rajd szlakiem patrona,
   - opieka nad grobem patrona, grobami nauczycieli, miejscami pamięci narodowej,
   - udział uczniów w kolędzie misyjnej,
   - pasowanie na ucznia, czytelnika,
   - pożegnanie absolwentów,
   - wydawanie gazetki szkolnej.
7. W celu zapewnienia bezpieczeństwa w obu budynkach szkoły funkcjonuje monitoring:
   - system monitoringu wizyjnego ma na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, zachowania zdrowia uczniów oraz podejmowanie działań interwencyjnych,
   - zapis w systemie monitoringu może być wykorzystany do ponoszenia konsekwencji przewidzianych w Statucie Szkoły,
   - w sytuacji pobicia, stosowania przemocy, kradzieży, uszkodzenia mienia szkolnego itp. zapis w systemie monitoringu zostanie wykorzystany do podjęcia odpowiednich działań przez: Dyrekcję Szkoły, wychowawców nauczycieli, funkcjonariuszy policji.

XIV. Monitorowanie i ewaluacja programu

Ewaluacja programu – dokonanie oceny skuteczności programu ewentualne zmiany i uzupełnienia.

Okresowe sprawozdania wychowawców z realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego w poszczególnych klasach.